

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 4 (14)

Квітень

1955

ГАГІЛКА

Ходить жучок по долині
А жучиха по ялині,
Грай жучку, грай небоже,
Най ти Пан-Біг допоможе!

На жучкові черевички,
А наш жучок невеличкий,
Грай жучку, грай небоже,
Най ти Пан-Біг допоможе.

На жучкові жупан ясний,
А сам жучок дуже красний
Грай жучку, грай небоже,
Най ти Пан-Біг допоможе!

Бабуся пише писанки — малюнок Галини Мазепи

ЩИРЕ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВСІМ СПІВРОБІТНИКАМ, ПЕРЕДПЛАТНИКАМ ТА ЧИТАЧАМ
ПЕРЕСИЛАЄ
РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТРАЦІЯ „ГОТУЙСЬ”

Б. Вольний

29. КВІТНЯ 1918 РОКУ

Дня 29. квітня 1918 року Чорноморська Фльота піднесла українські прапори та стала на службу Українській Народній Республіці. З цього часу кожного року у квітні згадуємо українське Чорне Море та всіх українських лицарів, що плавали по ньому.

Шумить, гуде вже Чорне Море,
На морі горді кораблі
І українські в них прапори
Палають в сонячнім вогні.

Колись Москва тут панувала,
Та провалився проклятий цар —
Із гробу воля наша встала
І вийшло сонечко з-за хмар.

Пливуть, шумлять по Чорнім
[Морі

Вже українські кораблі —
Сміється ясне сонце вгорі
І радість йде по всій землі.

Залізні панцері ясніють
На кораблях тих сталевих —
Матроси тішаться, радіють,
Що воля знов прийшла до них.

І рідний спів, як грім несеться,
І рідна мова гомонить —
І море рідне в беріг б'ється
І пристань сурмами дзвенить.

А кораблі стоять, як гори,
Від їх гармат лунає гул;
Крейсери виплили на море:
„Мазепа”, „Златоуст”, „Кагул”.

І „Ростислав” стоїть залізний,
„Святий Евстафій” встав із пут —

Воєнний український корабель
панцерник „Ростислав”.

І міноносець наш „Завидний”,
А з ним грізний наш крайсер
[„Прут”.

І враз — наказ із поля чести
Упав — як грім гучний згори:

ЗА УКРАЇНУ В БІЙ! ПІДНЕСИ
ВСІ УКРАЇНСЬКІ ПРАПОРИ!
Шуміло в пінах Чорне Море

Лунав далеко грім гармат —
На бій пливли залізні гори —
В страху тремтів московський
[кат...

Гайліки під церквою

БАБУСИНА СВІЧЕЧКА

Жила собі в одному селі старенька бабуся Палажка. Вона важко працювала, щоб заробити собі хоч трохи воску та скрутити хоч-яку свічечку. Хотіла вона піти на Великдень на прощу у сам Київ та поставити свою свічечку перед образами у Печерській Лаврі.

От і працювала вона собі маленьку свічечку та вибралася в путь. Іде бабуся, іде шляхом,

та нелегко ж їй, старенькій, та ще й босій, пройти таку далеку дорогу.

Йшла, вона йшла, а вкінці вже й зовсім із сил вибилася та сіла під вербою при шляху, сіла і плаче, що не зайти їй до Києва, перед Угодників Божих... Аж надїхала шляхом пані на доброму возі, із гарними кіньми. Побачила вона бабуся, жаль їй стало, то й казала візникові задержатися,

та спитала, чи не могла б вона допомогти якось старенькій. Тоді бабуся дала їй свою свічку та просила, щоб вона поставила хоч цю свічку за неї у Лаврі...

Бабуся дала пані свічку і сама пошкандибала додому, важ-

ко спираючися на костур. А пані поїхала далі. Їде вона та думає: і як же то їй із такою маленькою свічкою іти у храм, та ще й до ставників? Тож люди сміятимуться!

Так вона подумала — і коли проїздила понад Дніпром — кинула свічку у воду. А сама поїхала далі — та просто у Лавру. Накупила свічок все великих та з найкращого воску — та понесла перед святі ікони. Та лихо, що хоче поставити свічку, а вона і перекидається. Вже й паламарі їй помагати стали, свічки не стоять. Вже й люди шепотіли: „Щось то вона мабуть провинила перед Богом, що не приймає її дару”...

Аж тоді згадала пані бабусину свічку та звеліла візникові везти себе на те місце, де кинула її у Дніпро. Приїздить — аж свічка не то, що не потонула, а ще стоїть прямо та світить ясним полум'ям.

Взяла пані свічку зі собою та поставила її першу у церкві перед іконами, а тоді вже і її свічки станули. Засвітила їх пані та стала молитися. Ясно горіли її свічки, але найясніше горіла таки маленька бабусина...

За читанкою
Крушельницького

ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” ТІЛЬКИ 2. — ДОЛ. НА РІК.

Із щоденника Христі-новачки

16. квітня — Великодня субота.

Вже цілий тиждень тривали у нас приготування до Свят. Мама з бабунею робили великі порядки, пекли паску, а я помагала їм, бо так ми „Синички” обіцяли сестричці на сходинах.

Сьогодні вранці бабуня з мамою та Юрчиком пішли до міста. Я залишилася сама в хаті з моєю невідступною сірою кіточкою-Мі. Мі гралася то м'ячиком, то кусочком паперу, а я робила порядок у шафці із книжками. Робота вже доходила до кінця і була б щасливо закінчилася, якби не збанок із квітами. Мені прийшло на думку змінити воду у збанку і я піднеслася на пальцях, щоб його зняти з шафки. Збанок був важкий і стояв зависоко. Але я піднялася ще вище на пальцях, міцніше обхопила шийку збанка обома руками і піднесла його понад голову.

В тій хвилині кіточка Мі підбігла мені під ноги, я захиталася, втратила рівновагу та випустила збанок із рук.

Мене огорнув страх, я не знала, що робити. Вся підлога була залита водою, збанок розбитий на дрібні куски, квіти поломані.

— Тікати з хати! — була моя перша думка. Може подумают, що збанок сам впав, може його скинула кіточка Мі. Ніхто ж не бачив, як я його розбила!

Та в тій хвилині, коли я вже була близько дверей, якийсь голос шепнув мені до вуха:

— Ти новачка; ти цього не зробиш!

Ще хвилинку стояла я біля дверей, а з-під канапи дивилася на мене перелякана Мі. А голос далі шептав:

— Ти повинна сказати правду...

І я вернулася в кімнату. Мені вже не було лячно. Я рішила сказати мамі все, як було.

В цій хвилині задзвонив дзвінок і в кімнату ввійшла бабуня, мама і Юрчик.

— А це що такого? Чи це знов Мі зробила?

— Ні, мамочко! Мі тут не винна. Прошу мені простити — це я зробила...

Мама уважно поглянула на мене і сказала:

— Це нічого, Христю! Збанок можна знов купити. Але я дуже радію, що ти зрозуміла, що треба завжди признатися до вини та сказати правду.

Подала Сестричка Ася

АНУ — ПОРАХУЙТЕ!

Ксеня і Гануся несуть святити писанки на Великдень. Ксеня каже:

„Коли б ти дала мені дві писанки, і я і ти матимемо по стільки само писанок. Коли б я дала тобі дві писанки, ти мала б тричі стільки писанок, як я”.

Ану вгадайте, новачки та новаки, скільки писанок несла Ксеня, а скільки Гануся.

ЯК ВЛОДКО ДОПОМІГ УКРАЇНСЬКОМУ ВІЙСЬКУ?

Була весна 1919 року. Неспокійна була це весна, бо з усіх сторін вороги: зі заходу Поляки, з півдня білі Москалі, а з півночі большевики. Молода Українська Держава мусіла з усіма змагатись, тому кликала до зброї усіх... „Гей, нум хлопці до зброї” — гомоніла вулицями міст пісня.

Біля школи було повно гамору та крику, бо наука ще не почалася. Влодко та Сергійко стояли збоку, в куті підвір'я.

— Сергійку, ти бачив, як учора проїздили містом наші стрільці?

— Бачив. Ах, чому ми ще малі? А то теж пішли б до війська, боронити нашу землю від ворогів.

— Твоя правда, Сергійку! Замалі ми ще, носити кріса, але таки можемо нашим стрільцям допомогти. Ось послухай, та більше нікому не кажи. Вчора увечорі прийшов додому мій брат Василь. Ти ж його знаєш. Він теж при стрільцях. Він розказав, що на захід від нашого містечка продерлися большевики. Треба подати вістку до сотника Тарасенка, що стоїть зі своєю сотнею у селі Микуличах, щоб спільно вдарити на большевиків. Найкраще може це зробити хтось малий, бо на нього большевики не звернуть уваги. Я обіцяв Василеві, що піду зараз же після науки... Тільки ти — нікому ні слова!..

В цю хвилину задзвонив дзвінок на годину і всі пішли по своїх клясах.

Сів у свою лавку і Влодко, та сьогодні йому не сиділося, так нетерпляче чекав він кінця науки...

**

— Іди сину, хай Мати Божа береже тебе — казала мати на прощання Влодкові. — Іди, будь сміливий, а напевно все буде гаразд, бо діло, що його хочеш сповнити, святе, це ж для батьківщини!

— Дякую, матусю! Я твій син та брат Василя — не посоромлю нашого роду давнього козацького!

Влодко швидко вийшов, щоб не гаяти часу. Зараз друга година, а в сьомій вечора має бути наступ... дорога неблизька...

**
*

Спершу було йому добре йти; всі стежки відомі, а там ось і лісок, що у ньому часто грався. Нараз майнула йому тривожна думка в голові: а що, коли у лісі вже большевики? Треба обійти! І він завернув наліво. На дворі так гарно: сонце світить, жайворонки щебечуть. — Ах, зітхнув Влодко, як це було б гарно, коли б не війна, коли б люті вороги не пхались на нашу землю!

Минув лісок. Нараз: „Стой! Руки ввйорх! — і Влодко побачив, як із-за кущів піднявся большевик у гострокінчастій шапці.

Влодко хотів тікати, але інша думка сказала: коли тікатиму — зараз мене заб'ють. Хто ж тоді дасть нашим знати? І Влодко підніс руки вгору. Вартовий повів його до большевицького командира в ярі, де було багато большевиків. Командир зрадив, бо хотів дізнатися, чи поблизу було українське військо та скільки його. Та вже на перший запит Влодко відповів: — Даремні ваші питання, бо я нічого вам не скажу! На нашій землі ми господарі і вам сюди не йти!

Це розлютило большевика і він почав бити Влодка, думаючи, що так дістане від нього відповідь. Та даремно, Влодко мовчав, аж поки зімлілий не повалився від ударів на землю. Большевик копнув його ще раз та казав кинути у кущі край яру.

На непритомного хлопчину ніхто вже більше не звертав уваги. Тимчасом Влодко прийшов до себе та став пригадувати собі, що з ним було.

— Боже! Котра ж це година? Чи ще вспію дати знати?

І він почав тихенько повзти. Побите тіло боліло його, та він закусив губи і повз, ховаючися за кущі чи в борозни. Коли відповз на яких двісті кроків, зірвався та став бігти в напрямі села.

Нараз почув: Стій! Хто там? Влодко став. Із-за горба вийшов український вояк у мазепинці та з синьо-жовтою кокардою на ній.

— Ти до кого, хлопче?

— Я до вас, маю щось переказати сотникові Тарасенкові.

З хати, що на краю села, вийшов сотник. Влодко розказав йому, чого прийшов сюди та де большевики.

— Дякую тобі, хлопче! Залишися тут, а ми підемо в наступ...

— Пане сотнику, я хотів би з вами!

— Добде, підеш!

Сотня заметушилася; за пів години — наступ. Точно в сьомій вдарено на большевиків із двох сторін та розбито їх дощенту. Хто не згинув, того взяли в полон. Між полоненими був і большевицький командир, що бив Влодка. Полонених усталили у ряд.

— Пане сотнику! — спитав дижурний старшина — що з ними зробити?

— Пане сотнику — озвався нараз Влодко — чи можна мені щось сказати?

— Кажи, сину!

— Пане сотнику, прошу робити із полоненими те, що велить воєнний закон, тільки прошу їх не бити. Нехай знають, що ми Українці вміємо бути людяні навіть супроти наших ворогів під час війни!

При цих словах Влодка большевицький командир спустив очі, бо не міг дивитися просто на цього хлопця, що його він бив.

**

Другого дня приїхав до містечка Головний Отаман Симон Петлюра, щоб відбути перегляд стрільців. Підходив по черзі до кожного, говорив із кожним. На кінці першої лави стояв Влодко, що залишався у сотні. Однострою ще в нього не було, тільки вояцька шапка на голові. Сотник вже зразу розказав був Отаманові про його вчинок. Головний Отаман підійшов до Влодка, підняв його на руки та міцно пригорнув до себе.

Вуйко, Іван

Ніна Мудрик

СОНЕЧКО

Викотилось сонечко
З-поза кам'яниць,
Розкинуло іскорки
В закутки вулиць.

Сіло собі сонечко
В мене на вікні,
Кинуло в городець мій
Промені ясні.

Швидко стоплять промені
На городі сніг,
Виростуть на грядочці
Квіти і моріг.

Ось вікно відкрию я:
Сонце, поцілуй!
Рум'янці на личеньку
В мене розмалюй!

ЧАРОДІЙНЕ СЛОВО

Вечеря. Вся рідня за столом.
Галина склянка порожня.

— Мамо, молока!

Мама не відповідає.

— Ну, мамо, я хочу молока!

Та мама починає розказувати казку.

„Була раз зачарована печера, а в ній предивні скарби. Кожний радий був їх дістати, та кожний пробував цього на свій спосіб: хто добивався молотом, хто підкопувався з долини. Люди хвилювалися, кричали, а печера мовчала — і годі було до неї дістатися.

Аж одної днини прийшов чоловік та вимовив зовсім спокійно й лагідно одне тільки слово — і печера відчинилася”...

— Чи не було це „будь ласка”? — спитала Галя, що зав-

жди швидко догадувалася, що мама хотіла їй у казці сказати.

— Ну, коли ти так влучно вгадала, наллю тобі молочка. Хоч ні я, ні татко — не печера, але проте це слово дуже потрібне, коли просиш про щось.

— І ви даєте мені все із цим „будь ласка”?

— Так, все, що добре та розумне. Коли б ти прохала отрути чи місяця із неба, хоч би зі сто разів із словом „будь ласка”, ми б тобі його не дали.

— Ну, про таке я ніколи не просила б — сказала Галя та з усмішкою звернулася до тата: — Та ось саме я хотіла б шматочок хліба. Відкрай мені його, будь ласка!

Переклала Л. Р. Л.

ОЧАЙДУШОК

В Україні весна красна
Зеленіє в гаю,
Із вирію далекого
Пташки прилітають.

Очайдух на привітання
Говорить промову
Тим пташкам, що в рідну хату
Вернулися знову.

П Л Я Н Е Т И

Хоч „Тушканчики” дуже голосний рій, та сьогодні було в них на сходинах тихенько, хоч маком сій! Бо братчик Івась розказував, що земля — це така велетенська куля, яка весь час крутиться навколо себе, отак як яблуко, коли його закрутимо та пустимо на стіл. А ще крім цього кружляє земля і навколо сонця. Коли так обійде раз навколо сонця, мінає один рік, а коли раз обкрутиться навколо себе, мінає доба: день і ніч.

І казав братчик, що земля не кружляє навколо сонця сама, а ще кружляє крім неї багато інших плянет, подібних до неї. Всіх їх разом дев'ять. А називаються вони... ого, з цими назвами то було найгірше! Один лиш Дмитро знав щось дві, та й то по-англійськи, а всі плянети мають свої назви і по-українськи!

Аж стало легше, коли братчик казав тихенько відставити крісла попід стіни, та сказав, що стіл по середині буде „сонце”. Біля нього поставив Левка, що мав бути планета Меркурій. Далі від стола став Юрко, що назвався планета Венера. Орко стояв ще далі і був Земля, а в руках держав яблуко — „місяць”. Славко був Марс, Ромко — Юпітер, Данко — Сатурн, Лесь — Уран, Дмитро — Нептун а Ігор Плутон.

Коли братчик плеснув у руки, всі плянети почали бігти кругом сонця. Орко „Земля” пробував ще крутитися і навколо себе, але закрутилася йому голова і він зударився чолом із Марсом-Славком. Добре, що обидва вони новачки, то закусили зуби і не плакали з болю. Тільки при ударі „місяць” вилетів Оркові з рук та покотився кудись під „сонце”-стіл. Братчик сказав, що місяць вже пропав, бо сонце все горить, отже й „місяць” напевно там згорів.

Ще не оббіг Юрко десять разів навколо сонця, аж всім іншим теж позакручувалася голова, та всі потомилися, головню ж ті, що були найдалі від стола та мусіли найбільше бігати.

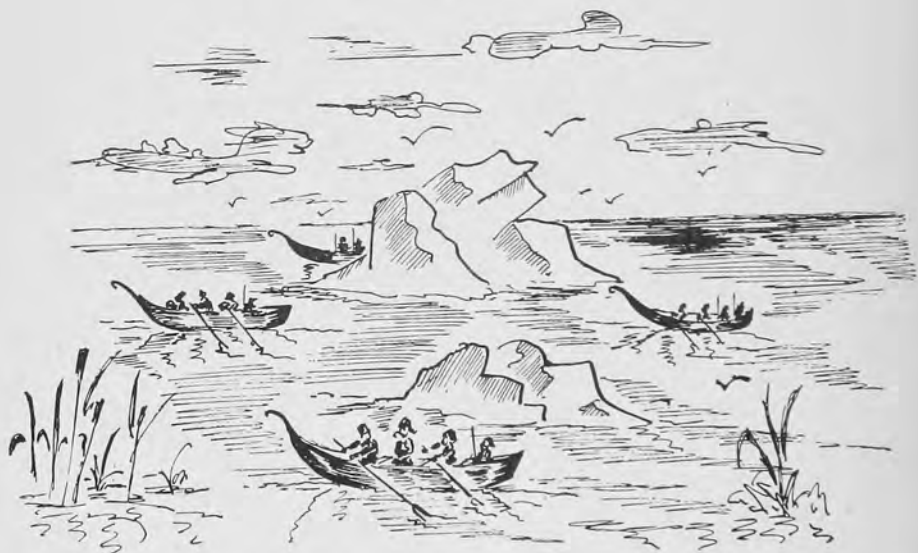
— Бачите — сказав братчик — ви вже стомилися, а плянети так кружляють мільйони років та не втомляються і не заблудять! Бачите, яка велика сила Божа, що кермує ними!

Новачки „Крилаті” у Вінніпегу виводять гагілки.

ДЕ ОТАМАН?

На цьому образочку бачите, як козак-запорожці вибираються у морський похід на Турків. Байдаки стоять покищо ще недалеко Січі на Дніпрових плавнях-острівцях. На одному із човнів — отаман. Здалеку нам його не видно, але можемо пізнати його по тому, що

з його човна можна побачити кожне інше. Так він вже казав своїм козакам уставити свій байдак, щоб могли мати на оці цілу свою флоту. Ану спробуйте відгадати, на котрому байдаку отаман?

МАЙСТРУЙМО ЧОВНИКИ!

Такі човники, як на цьому образку, змайструвати дуже легко! Беремо звичайну тоненьку дощечку та витинаємо її так, щоб мала вид кораблика — із гострими кінцями. Як бачимо, можемо зробити або вітрильник або военний корабель-крейсер. У ві-

трильник поставимо щоглу із патичка (найкраще із держачка з цукорка - лизака), прикріплюючи її з-під споду цвяшком. Вітрило із звичайного паперу. Моряк на човнику — із двох корків від пляшок — більшого (тулів) та меншого (голова). Руки зі шпильок. Голову до тулова та цілого моряка до човника приліплюємо розтопленою парафіною із свічки.

У воєнному кораблі ставимо вежу з великого корка, теж прикріплену зверху цвяшком та впихаємо у вежу кінчики сірників-гармати.

Вежу з гарматами можемо повертати на всі сторони, залежно від того, де є ворог. Щоглу на синьо-жовтий прапорець прикріплюємо до чердака корабля теж цвяшком з-під споду.

Готові кораблики можемо ще помалювати лякером або олійною фарбою та поназивати, як хочемо.

Квітень — місяць Української Флотії. Може отже поназиваємо наші кораблики так, як назива-

лися справжні кораблі! (Про це написано на 2. сторінці у цьому ж числі „Готуйсь”).

А може колись, як виростемо, будемо будувати справжні кораблі, що будуть плавати по вільному Чорному Морі!?

Рисунки до цього числа виконали: НІНА МУДРИК, юн. ЛЕСЯ БАКОВИЧ, ст. пл. БОГДАН ТИТЛА.

РЕБУСИК

Спробуйте, новачки та новаки, розв'язати цей ребусик! Мабуть легше буде Вам його розв'язати, коли знатимете, що розв'язка — це початок віршика Маркіяна Шашкевича. Певно багато із Вас знає і цей віршик на пам'ять, або хоч читали його. А не забудьте прислати розгадку до „Готуйсь”!

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ГОТУЙСЬ” ЗЛОЖИЛИ:

Рій новачок „Бджілка” в Торонті із власного заробітку через виховницю ст. пласт. Христину Волицьку	4.65 дол.	Йі, з імпрези „Свято книжки”	15.00 дол.
Влодзя й Іруся Гнатюк, Савт Бенд, Инд., коляда відбута разом з Оксаною і Маріяною Сакалош	11.00 дол.	Лесик Гладкий, Гаррисбург, Па.,	1.00 дол.
Гнізда новачок „Лісові Квіти” і „Степові Квіти”, Нью Йорк, Н.		Новачки „Лісові звірятка” з Джерзі Ситі, Н. Дж.	5.00 дол.
		„Лісові Мавки”, Нью Йорк, Н. Йі. із пластового заробітку	6.50 дол.
		Новачки „Соловейки”, Гартфорд, Конн.	3.00 дол.

Говорак

Горук

Великодні -и грали
Т до -и всіх скликали,
Щоб -а усі хвалили,
Що воскрес нам із -и.

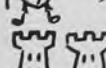

Мама -и узяла,
Тарно в -ик поскладала,

 -у дала і -и,
(Мурко- глядів лиш ласо!)

і сестра Харитя
Понесли це все -ти.

А з полудня, всі до стілки
Грали -и гайки:

" -а", " -а" в травці,

" -і" ставили, " -і"

В "зельмана" весело -и,

Навіть з поздір^а -и.

 разом із -ами

Теж раділо з -ами

З НОВАЦЬКОГО СВІТУ

Новацтво в Аргентині має — тепер свій табір. Розпочався він дня 19. лютого. Табори юнаків, юначок та новацтва відбуваються всі в один час у Пунта дель Індійо. Табір новацтва називається „Лисоня”. (Чи знаєте, де є гора Лисоня та чим вона славна?!). Новацтво живе в будинку.

Булавним „Лисоні” є братчик Михайло Івасівка, сестрички: Адріяна Аврам та Марійка Смішкевич, братчики: Микола Бандрівський та Володимир Шепарович.

Цього гетьмана і гетьманшу одягнули сестрички Лісові Мавки на забаву новацтву у Нью Йорку.

„Бозю, забери ворогів з України” молитися новачка Аня.

„НОТУJS” — Magazin
for Ukrainian Children
Published by „Molode Zytta”, Inc.
New York, N. Y.

Видає „Молоде Життя”, зареєстрована
корпорація у ЗДА

Редагує Колегія під проводом ст. пл.
Лесі Храпливої
388 E. 10th St., Apt. 4 R. E.
NEW YORK 9, N. Y. USA

Загальна Редакція й Адміністрація пл. сен.
Богдан Кравців
2011 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA 30, Pa. USA

Ціна 0.20 дол. Річна передплата (за
10 чисел, крім ваканцій) 2.— дол.

Друкарня „Дніпро”, 77 Іст Ст. Маркс Пл.,
Нью Йорк.